

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. VIII. De Canonibus, & Decretis à Dionysio Exiguo prætermisissis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

22 DE NATVRA, ORIGINE, AC PROGRESSV,
& Canones istos, qui ultimum illarum caput constituunt,
collecturum fuisse, nec Apocalypsim omitturum, cum sua-
rum ipsius epistoliarum, & constitutionum meminisse per-
hibeatur.

8. Quanquam autem Canones isti Apostolicâ non gaudeant
autoritate, antiquitate tamen sua commendantur, plurimas-
que tradunt morum, & disciplinæ regulas Apostolicis tem-
poribus non indignas, à Gallia ipsa, & ab Ecclesia universa
receptas. Nec igitur admitti omnes, neque refutari omnes
posse videntur, sed eorum habendus delectus, ut scilicet
illi solummodò ceu regulæ proponantur, & accipiantur,
qui fuerint ab Ecclesia confirmati.

9. Ità suadet Hincmarus opusc. 55. capitum, 24. cap.
*Quapropter in lectiōe illorum sequenda est cautela ab eodem S. Gelasio præmoni-
ta; Cum hæc, inquit, ad Catholicorum manum advenerint, B. Pauli Aposto-
li præcedat sententia, quæ dicit; OMNIA PROBATE, QVOD BO-
NVVM EST TENETE: quod tamen de istis Canonibus non est
à Gelasio dictum.*

10. Verumtamen cum tamdiu nutaverit Canonum Aposto-
licorum autoritas, totaque illorum vis ab aliis Ecclesiæ
decretis, vel ab usu profecta sit, necdum etiam aliqui re-
cepti sint, constat libertates Ecclesiæ Gallicanæ illis tutò
inniti non potuisse, nec etiamnum posse.

C A P U T V I I I.

*De Canonibus, & Decretis à Dionysio Exiguo
prætermisiss.*

1. **N**on eo pervenit Dionysii diligentia, ut Concilia om-
nia, aut omnium Pontificum Decreta repererit. Quam-
obrem licet maximæ autoritatis sint, quæ profert, non ta-
men omni destituta sunt robore, quæ ipse prætermisit, si
aliorum fide dignorum testimonio nitantur: nec enim ut su-
pra insinuavimus, Dionysii opus unicum est Ecclesiasticæ
disciplinæ Promptuarium, in quo afferrentur universæ leges
Ecclesiasticæ; nec quando ab Ecclesia Romana, vel Galli-
cana

cana tanto cum applausu exceptum fuit, in illud omnis delata est vis Canonica; sed cum non nisi obscura, & ferè barbara haberetur interpretatio Græcorum Canonum, non potuit dilucida, & exacta Dionysii translatio, statim ut oblata est, non arridere.

2. Nec ita collectio Dionysiana specialiter ab Ecclesia confirmata fuit, ut Canones aliquam ex eo solo quod inibi reperiantur, vim sibi vindicent, quemadmodum Codex Legum civilium à Justiniano accepit auctoritatem, nam S. Gregorius Magnus plus quàm 60. annis post editam illam collectionem scripsit, Canones Concilii Constantinopolitani ab Ecclesia Romana non fuisse receptos, quos tamen collegerat, & Latinos fecerat Dionysius. *Romana Ecclesia*, inquit sanctus ille Pontifex lib. 6. epist. 31. *eosdem Canones, vel gesta Synodi illius hæcenus non habet, nec accipit.* Nec eos solos intelligebat, qui desiderabantur in collectione Dionysiana: quippe cum ageretur de dignitate, quam sibi arrogabat Episcopus Constantinopolitanus juxta Canonem præfati Concilii, quem vertit Dionysius. Major autem esset error, si quis, quod apud Dionysium non legeret, nihili faciendum existimaret.

3. Præcipuum Autoris illius consilium fuit, non in unum volumen colligere quæcumque vim Ecclesiasticæ legis haberent; sed Græca, quæ non omnibus intellectu facilia erant, in Latinum idioma transferre, quod antea nullus tam fideliter, & tam perspicue præstiterat, mentem hanc suam his in præfatione verbis aperuit. *Quamvis charissimus frater noster Laurentius assidua & familiari cohortatione, parvitatem nostram regulas Ecclesiasticas de Græco transferre pepulerit, confusione, credo, prisca translationis offensus.* Ad didit nihilominus Canones Sardicenses, & Africanos, sed præterquam quod Ephesinos omnes, quorum indubitata est fides, & auctoritas, & duos ultimos Constantinopolitanos, qui etiam, licet seriùs, in Occidente invaluerunt, è Græca in Latinam linguam non convertit; Latinos quamplurimos omisit, & eos quidem maximi ponderis, & momenti, quod etiam silentium tantum abest ut suadeat, eos omni utilitate, aut robore caruisse, ut etiam hinc fortè conjicere liceret, eos usu communi ita notos extitisse, ut novâ publicatione non egerent. Idè enim Sardicenses, & Africanos se exscripsisse profite-

tur,

24 DE NATURA, ORIGINE, AC PROGRESSU,
tur, ne laterent Stephanum, cui opus suum dedicavit; ne
quid præterea notitia, credat velle subtrahere, statuta quoque Sardicensis Con-
cillii, atque Africani, quæ Latinè sunt edita, suis à nobis numeris cernantur esse
distincta.

4. Nùm enim in Gallia, in Hispania, immò in Italia, & Ro-
mæ nulla habita fuerant Concilia tempore Dionysii Exigui? Nulline illie conditi fuerant Canones? Nùm Ecclesia Roma-
na, & Gallicana libentiùs Græcis obsequabantur, quàm suis,
quasi specialibus Provinciarum necessitatibus providissent ex-
teri sapientiùs, aut opportuniùs, quàm Pastores indigenæ,
aut incolæ?

5. Cæterùm quamvis Dionysius in congregandis summo-
rum Pontificum Decretis maximam operam posuerit, ut ad
Julianum Præbyterum tituli S. Anastasi scribit his verbis
præfationis; *sanctitatis vestre piis excitatus studiis, quibus nihil prorsus eor-
um, quæ ad Ecclesiasticam disciplinam pertinent, omittit inquirere; præterito-
rum sedis, Apostolica Præfulum constituta, quæ valui curâ, diligentiaque collegi,
& in quendam redigens ordinem titulis distincti compositus, Certissimum tam-
men est plurima ejus diligentiam effugisse, quorum etiam
aliqua ipsius collectioni postmodum adjuncta sunt, antequam
Carolo Magno ab Adriano Papa traderetur, ut perhibet Chri-
stophorus Justellus in præfat. ad veterem Codicem Ecclesiæ
universæ; Cui postea, inquit, ab alio Collectore addita sunt Decreta se-
quentium Pontificum Hilarii, Felicis, Simplicii, Hormisdæ, Simmachii, &
Gregorii Junioris. Ex quibus tam Conciliorum Canonibus, quam Pontificum De-
cretis tandem compositus est Codex Canonum Ecclesiæ Romano? Atque ipse est
Codex Canonum, qui ab Adriano Papa Primo Carolo Magno Regi, Romæ obla-
tus est anno 805. ad usum Ecclesiarum Occidentalium. Porro quam-
vis Justellus Pontifices priores Anastasio II. posterioribus
commisceat: certum tamen est Hilarium, Felicem, &
Simplicium antiquiores fuisse Anastasio illo II. cujus Decreta
ultima sunt in collectione Dionysii. Undè necessariò col-
ligitur, Dionysium multa prætermisisse, quæ robore non ca-
rerent.*

6. Referuntur item inter authentica Conciliorum acta, in-
ter primorum Patrum, & fidelium Scriptorum opera, literæ
gravissimæ, atque utilissimæ summorum Pontificum Siricio
antiquiorum, de quarum veritate sine pertinacia, vel etiam
teme-

LIBERTATVM ECCLESIAE GALLICANÆ. LIB. I. 25
temeritate dubitari non possit, quibusque sua reverentia, &
quidem maxima debetur.

7. Quæ igitur collectioni Dionysianæ inserta, vel assuta
sunt majori vi fortasse pollent propter usum, qui latius pa-
tuisse videtur; non tamen idcirco parvi facienda sunt alia,
quorum veritas sufficientibus argumentis manifesta fuerit.
Cujusmodi sunt v. g. epistola Julii Papæ Primi, ex Apolo-
gia 2. S. Anastasii, aliæque quamplures aliorum Pontificum
ab antiquis Scriptoribus relatæ, vel etiam à Recentioribus è
tenebris erutæ, qua in re laudabiliter hodie plures desudant.
Non est ergo cur antiqua disciplina à Gallis observanda intra
Dionysii Codicem concludatur.

C A P U T I X.

De Epistolis Decretalibus antiquiorum Pontificum.

1. **A** Cris fuit olim disceptatio inter Hincmarum Archie-
piscopum Rhemensem, & ipsius nepotem Hincma-
rum Laudunensem Episcopum, quæ etiam ad alios Episco-
pos Galliæ, & ad Nicolaum Primum summum Pontificem
attinuit, occasione Decretalium Epistolarum veterum Pon-
tificum, quas Riculphus Episcopus Moguntinus ex Hispania
in Gallias detulerat sub finem octavi, aut initio noni sæculi.
Nulla certè fuisset contentio, si adhibita fuisset debita dili-
gentia in exquirenda illarum veritate. Aut enim detecta fuisset
illarum suppositio, aut dubia saltem fides evasisset, ut
regularum loco liqueret non esse habendas.

2. Gallici scriptores ex Dionysii silentio, qui, ut diximus
quâ valuerat curâ, & diligentia præteritorum Apostolicæ se-
dis Præfulum constituta collegerat, arguunt suppositas esse
antiquas illas Decretales. Quamvis enim non ita potuerit om-
nia Dionysius assequi, ut adhuc indies non eruantur è tene-
bris certissima antiquioris temporis documenta, difficile est,
ut cum Romæ scribentem tot, tantæque epistolæ effugerint.
Quid causæ fuisset, ut tam præclara antiquitatis monumen-
ta, tamque ob dignitatem, & sanctitatem Autorum, nec

D non